GAZETA KRAKOWSKA

Nro 69.

Z KRAKOWA DNIA 29 SIERPNIA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 21 Sierpnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c &c. &c.
Xże NAMIESTNIK Królewski w
Radzie Stanu.

Uzupełniaiąc postanowienie Nasze z dnia 22 Maia r. b. poddaiące gazety i pisma peryiodyczne pod Cenzurę Rządową, stanowiemy ninieyszem, iż przepis artykułu 2 wyż pomienionego postanowienia, rozciągniętym mieć chcemy do wychodzić mogących w Królestwie pism i dzieł wszelkiego rodzaiu, to iest: gdyby te nawet peryiodycznemi nie były.

Postanowienie to tymczasowe moc swoią zachowa, dopóki, wyrok Jego Cesarsko-Królewskiey Mości materyi wolności druku stanowczo nie urządzi.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem bydź ma, Kommissyiom Rządowym Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, tudzież Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 16 Lipca 1819 r.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Wyznań i Oświecenia w zastępstwie (podpis:) *Staszic.*

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady (podpis:) *Kosseckł.*

Kommendant Jeneralny Korpusu Kadetów.

Podaie do wiadomosci, iż gdy na rok następny 18$\frac{19}{20}$ wszystkie mieysca funduszowe w Kaliskim Korpusie Kadetów są obsadzone, i gdy lista oczekuiących umieszczenia iest zapełniona; wszelkie zatem podania o przyięcie młodzieży na fundusz publiczny do rzeczonego Korpusu zostać muszą bezskutecznemi, dopóki nie otworzą się wolne mieysca. O umieszczenie zatem w tym Korpusie Kadetów wypada zgłaszać się do Kommendanta Jeneralnego nie prędzey, aż w końcu przyszłego roku szkolnego, to iest, około miesiąca Lipca, przesyłaiąc podania do Kancellaryi Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego z do-

łączaniem świadectw potrzebnych, iako to:

1. Swiadectwa ubostwa.
2. Swiadectwa zasług woyskowych, lub cywilnych.
3. Metryki urodzenia.
4. Swiadectwa z odbytych nauk.
5. Swiadectwa lekarza o odbytey ospie, i o stanie zdrowia.

W Warszawie dnia 18 Sierpnia 1819 r.

(Podpisano) *S. Potocki.*

Rudzki Sekr: Kommend. Jlnego.

Z Peterzburga d. 26 Lipca d. k.

N. Cesarz Jmć wyiechał dnia 23 b. m. z Carskiego - Sioła do Archangielska, zkąd przez Finlandyią poiedzie do Torneo.

Dnia 19 p. m. o godzinie 7 wieczorem, Cesarz Jmć zaszczycić raczył odwiedzeniem szkołę wzaiemnego uczenia, przy głównym sztabie korpusu gwardyi. Kazał przy sobie wykonywać różne ćwiczenia w czytaniu i pisaniu; pytał o postępach uczących się, przeglądał pisma ich, czytał listy, w których żołnierze, przed sześcią miesiącami żadney głoski nieznaiącey, wyrażaią wdzięczność swą dla nauczycieli. N. Pan wchodził we wszystkie szczegóły metody a w wyrazach nayzaletnieyszych, pozwoliwszy usłyszeć swe o niey zdanie, raczył oświadczyć podziękowanie, dla Radcy nadwornego Grecza, za przyłożenie się do urządzenia i kierunku tey szkoły, oraz chorążemu gwardyi, Greczowi, dyryguiącemu szkołą. W tymże czasie rozkazać raczył dowodzącemu korpusem gwardyi, Jenerał - Adjutantowi Wasilczykowu, przedsięwziąść środki do zaprowadzenia przy każdym pułku gwardyi szkół podobnych, w których obowiązki nauczycielskie i monitorów, pełnić będą podofficerowie i żołnierze, nauczeni w szkole sztabu, która nadal zamknięta zostanie: w tey było do 250 uczących się, po większey części ludzie nie młodzi (niektórzy mieli przeszło 40 lat), z różnych pułków korpusu gwardyi, którzy w przeciągu sześciu miesięcy nauczyli się pisać i czytać bez wielkiey trudności, z szybkością do niewypowiedzenia.

Przez Ukaz Jego Cesarskiey Mości do Rządzącego Senatu, pod dniem 4 Lipca, rozkazano od dnia 15 Sierpnia r. t., odkryć w Odessie Porto franco na zasadach w Naywyższym Manifeście, pod dniem 16 Kwietnia roku 1817.

Dnia 24 b. m. z powszechnym żalem zakończył tu dni swoie, Minister spraw wewnętrznych, Rzeczywisty Radca Tayny, Józef Piotrowicz Kozodawlew, po ciężkiey chorobie blisko miesiąca trwaiącey. Łagodne Chrześciianskie cnoty, rozległą nauką różnych umieiętności oświecony rozum, głęboka wiadomość w rzeczach stanu, i niezmordowana pracowitość dla powszechnego dobra, są pomnikami zmarłego. Do ostatniey chwili życia zachował prawidła i uczucia Chrześciańskie.

Literatura Rossyyska zbogacona została niedawno nowem dziełem pod tytułem: „Próba słownika synonimicznego w ięzyku Rossyyskim. — Wydawca tego dzieła P. Piotr Kalaydowicz, zebrał wszystko, co tylko w przedmiocie tym dotychczas pisano, przydawszy do tego swoie uwagi i dodatki. Jak pożądanem iest to dzieło, i z iakiemi przyięte oklaskami, świadczą liczne pochwały, których pełne są pisma czasowe Rossyyskie.

Z Paryża d. 11 Sierpnia.

Dziś o godzinie 11 przed południem oczekiwany iest Król w Paryżu, dla od-

bycia rady z Ministrami. — D. 7 przechodził się Król po małym parku w St. Cloud, d. 8 po Mszy udał się otoczony swoią rodziną do wielkiey altany na dziedzińcu, dla przypatrzenia się ćwiczeniom uczniów szkoły woyskowey w St. Cyr, którzy z taką dokładnością odbywali obroty, iż Król głośno oświadczył im swoie ukontentowanie, dodaiąc: "Dzieci każdy z was nosi w swey ładownicy buławę marszałkowską, do was tylko należy wydobyć ią ztamtąd.„ — Wczoray miał u Króla Rossyyski Minister Hr. Capodistrias od godziny 11 do 12 nadzwyczayne posłuchanie. Dziś albo iutro odieżdża on do Londynu. — Mianowany posłem naszem przy Dworze Rossyyskim Hr. de la Feronays miał d. 8 posłuchanie u Króla.

Minister spraw wewnętrznych, Hr. Decazes, darował bibliotece Paryzkiey i sali posiedzeń tuteyszey prefektury popiersia następuiących sławnych Mężow: Amiot, Destouches, Pajou, Malesherbes, Fontenelle, Colbert, Dubelloi, P. Corneille, T. Corneille, Lachaussée, Quinault, J. B. Rousseau, Racine, Boileau, i t. d.

Król Szwedzki podpisał na pomnik Malherbes 2000 Fr.

Król Pruski kazał P. Pougens, członkowi akademii napisów, &c. który miał zaszczyt oddać mu swoie dzieła: "Tresor des origines, Dictionaire grammatical raisonné de la langue Français, i Quatre ages„ doręczyć wielki medal złoty i list grzeczny.

Xże Richelieu niedługo w Paryżu bawić będzie; uda się, iak mowią, do Courteuil. Z Hr. Capodistrias rozmawiał długo.

W krotce oczekuią rozwiązania Xiężny Berry, i mowią, że iey kolebka zawierać w sobie będzie losy Francyi.

Dla oczekiwanego codziennie z Rzymu Nuncyusza Papiezkiego iest tu już mieszkanie urządzone.

Na edukacyią do Paryża przybyli dway Afrykańscy Xiążęta, synowie dwoch Xiążąt na wyspie Madagaskar. Stawieni oni byli przed Królem przez Ministra morskiego. Nazywaią się ieden Mandit-Schara, drugi Babora, każdy z nich iest innego pokolenia. Jeden iest z gatunku Murzynow, ma włosy wełniaste, skorę czarnoślniącą, oczy wypukłe i nos spłaszczony. Drugi ma włosy gładkie i mniey czarną skorę.

Przybył tu Xże Cambaceres.

Zapewniaią, iż u Ministra sprawiedliwości P. Deserre bywaią częste naradzenia, tyczące się ulepszenia sądów przysięgłych. Uznać już miano potrzebę oskarżaiącego przysięgłego, i oraz przyiąć zasadę, iż na przyszłość żaden płatny urzędnik nie może bydź sędzią przysięgłym.

Z powodu padaiącego ustawicznie deszczu odbywaią się w kościołach tuteyszych modły o pogodę.

W przeszłym miesiącu Lipcu wysiadło na ląd do Kale 2088 podrożnych, po większey części Anglików, a na okręty wsiadło ztamtąd 1053.

Mowią tu z wielką pochwałą o nowym dziele w ięzyku Francuzkim: "Historyczno-polityczne-uczone pamiętniki Królestwa Neapolitańskiego.„ Zawiera one dokładną historyią rewolucyy tego państwa od naydawnieyszych aż do teraźnieyszych czasów. Napisał go Senator Hr. Orłów, a P. Amaury, członek instytutu, dodał do niego przypiski.

Żołnierz z legiionu departamentu Vienne, w Kaen, który popiianu obelżywie o Królu mowił i wspomniał imie byłego Cesarza, został na 4 letnie więzienie skazany.

Dziennik Niepodległy zawiera co następuie: D. 7 b. m. przybyło do kantoru naszey gazety trzech nieznaiomych. Jeden z nich zapytał się, kto układał artykuł z Paryża. P. M... odpowiedział: że ia. Tu zaczęli mocno się żalić na artykuł w czwartkowey gazecie, w którym iest wzmianka o kłótni pomiędzy kilku gwardyiakami boczney i Królewskiey gwardyi. W krótce ugodzono się na poiedynek pomiędzy 3 gwardyiakami i 3 redaktorami. O godzinie 4 obie strony stanęły przed laskiem Bulońskiem. Los pierwszego poiedynku wypadł na P. David, kassiera dziennika. Już dobyto szpad, gdy gaiowy zabronił im tu poiedynku. Poszli więc w pole i za przedmieściem Roule poiedynkowali się. P. David pchnął gwardyiaka powyżey uda, ale odebrał tuż śmiertelny raz w piersi. Już druga para zabierała się do poiedynku, gdy nieznaiomy przyiaciel ludzkości i nawet gwardyiak, który ranił Davida, rozłączyli poiedynkuiących i wzięli się do zaniesienia ranionego do pobliskiego domu. W drodze nastąpiła zgoda, ale iuż zapóźno; David umarł niżeli go zaniesiono. Miał on 35 lat, służył dawniey z chwałą w woysku i uzyskał znak legii honorowey.

Wszczęła się tu szczególnieysza sprawa. Młoda dziewczyna po półtoraroczním zamęściu odebrana została przez rodziców od męża, i w krótce potem umarła. Rodzice kazali na iey grobie położyć napis: „Tu leży nasza Eufemia, ofiara nieszczęśliwego zamęścia.„ Mąż zapozwał ich do sądu o potwarz, oświadczaiąc dowieść, iż małżeństwo ich nie było ani rozłączone, ani nieszczęśliwe.

Czegóż żadaią partyie, (wyraża ieden z dzienników tuteyszych) które wywieraią złość swoią przeciw Ministrom. Jedna, może bez postrzeżenia, chciałaby nas wtrącić w odment rzeczypospolitey, która nigdy w wielkim narodzie trwałą bydź nie może, gdyż ten dla własnego bezpieczeństwa i wpływu w Europie utrzymywać musi wielkie woysko. Druga chciałaby w zupełności dawny stan rzeczy przywrócić, który czas na zawsze zniszczył. Dla czegóż ożywiać to, co iuż zaginęło i chociażby ożywionem było, znowuby zaginąć musiało; dla czegóż nie chwycić się raczey średniey drógi, którą reprezentacyyna Monarchiia wskazuie i zarzucić kotwice w porcie, który konstytucyia otworzyła? Dla czego ohydzać systema, które zastanowiwszy się słusznie nazwać można mądrem i umiarkowanem? Jestże co dziwnego, że Ministrowie pomimo wyrażoney woli J. K. Mci nie mogli ieszcze naprawić wszystkiego złego, które izba Deputowanych r. 1815 zrządziła? Jakkolwiek z wielką pewnością zapowiadaią zmianę Ministrów, iednak żadna nie nastąpi. W tem tylko zayść może odmiana, iż utworzone zostanie ministrowstwo publicznego oświecenia, dla zastąpienia tymczasowey kommissyi, której okazała się niedostateczność.

Dziennik Paryzki zawiera następuiący artykuł o politycznych obiadach: Liberaliści powstaią przeciw Ministrom i ich obiadom; nazywaią ie przeciwnemi konstytucyi i wolności, znakiem powra-

caiącey niewoli ludów. Na przyszłym posiedzeniu izb wniesionem zapewne zostanie zabronienie wszelkich obiadów. Lecz tu nie na tem zawisło czyli Minister iest dobry lub zły, ale czyli ma dobrego lub złego kucharza. Z tem wszystkiem liberaliści daią także obiady, aże nie są Ministrami daią ie bez nagany. Po tych obiadowych zgromadzeniach obiecuią sobie wiele dobrego, ponieważ smaczna potrawa idzie zarówno do serca, iak do żołądka, a wino Szampańskie dodaie piiącemu mocy wymowy. Prawa strona izby Deputowanych nie powinna także bydź bezczynną; bo ieżeli środek i lewa strona miewaią swoie obiady, tem bardziey powinna ie miewać prawa, zwłaszcza, że podczas obiadów układaią się nayważnieysze rzeczy. A zatem na przedmieściu St. Germain wszystkie kuchnie będą zastawione, z wszystkich kominów będzie się dymić i wszyscy kucharze będą w ruchu. Ultraroialiści będą biesiadować, i szlachetna sztuka kucharska podczas przyszłych przysmaczkowych posiedzeń znaczne uczyni postępy; Deputowani będą ustawicznie wykluwaniem zębów zatrudnionemi.

Od dwoch miesięcy przybyło z Niższego Renu przez Kolmar przeszło 500 zbiegów woyskowych do Francyi; niektórzy zaciągnęli się do zagranicznego legiionu, który tworzony iest na wyspie Korsyce; inni otrzymali paszporty w głąb Francyi, dla utrzymywania się z pracy rąk swoich.

Z Londynu d. 10 Sierpnia.

Miesięczne doniesienie o zdrowiu Króla iest takie iak zawsze.

W sobotniey gazecie Dworskiey znayduie się uchwała Xcia Rejenta, przez którą parlament iest daley do 9 Listopada odroczony.

D. 7 wsiadł Xże Rejent w Brighton na Królewski okręt Jerzy, i w towarzystwie dwóch fregat udał się ku południowo-zachodowi. Chce on, iak mówią, opłynąć brzegi Szkocyi i odwiedzić posiadłości Lorda Fise; inni twierdzą, iż naypierwey zwiedzi Porty Portsmouth i Plimouth. D. 8 przybył do Cowes na wyspie Wight i do Lorda Anglesea wstąpił, gdzie ma 4 lub 5 dni zabawić.

Szambelan Xiężny Wallii, P. St Leger, odebrał od niey listy z Pesaro, w których mu donosi, iż d. 4 Lipca odiedzie ztamtąd do Anglii, ażeby wszystko na iey przyięcie było gotowe, i listy do niey i pakiety iey Bankier, P. Couts, odbierał.

W pobliskości Manszestru 2 do 3000 woyska piechoty i jazdy odbyło d. 7 b. m. obroty, które mnóstwo widzów, a między innemi i Hunta na koniu ściągnęły. Obecność tych woysk sprawiła, iż naznaczone na 9 b. m. zgromadzenie ludu na zapowiedzenie Magistratu mieysca w Manszestrze nie miało. Lecz kieruiący zgromadzeniami ludu podali żądanie do magistratów tych miasteczek, które nie maią prawa obierania posłów do parlamentu, aby dozwoliły zgromadzić się ludowi i konstytucyynie naradzać się względem reformy parlamentu. Gdy magistraty na to nie zezwoliły, proszący zatem oznaczyli sami dzień 16 b. m. na takowe zgromadzenie i prezesem iego P. Hunta mianowali. Magistrat Manszesterski postanowił opierać się wszelkiemi sposobami zgromadzeniu ludu tak w mieście tem, iako i w okolicach; ieżeli środki policyi

nie będą dostatecznemi, tedy wezwie pomocy woyskowey.

W Birmingham, Pottingham, Glasgowie i. t. d. tkacze i robotnicy fabryczni zgromadzaią się ciągle żądaiąc podwyższenia płacy.

Xże Wellington popłynął w przeszłym tygodniu do Ostendy. Podług pism tuteyszych udać on się ma na zaproszenie Cesarza Alexandra do Polski na wielki popis woyska Polskiego.

Wczoray mieliśmy iuż tu na targu nową Angielską pszenicę, którey kwarter płacono po 74 do 80 szylingów.

Jedna z tuteyszych gazet wieczornych, donosi, iż mamy tu teraz złodzieiów i rozbóyników, którzy ieżdżą w powozach z lokaiami i po drogach piechotnych ludzi obdzieraią. Człowiek idący z poblískiego mieysca w sprawach swoich do Londynu, dognany był przez powóz 4 końmi zaprzężony, na którego kożle siedziało dwóch lokaiów. W powozie nikogo nie było. Woźnica zatrzymał się i pytał się piechotnego czyli się nie zmordował? i ofiarował mu siedzenie w powozie. Podróżny przyiął ofiarę i obok niego zasiedli w powozie oba lokaie. Gdy przyiechali w odludną okolicę, przebrani złodzieie dali podróżnemu poznać, iż muszą mieć iego pieniądze. On rozumiał, iż żartuią; lecz oni związali go, obrali ze wszystkiego, wyrzucili z powozu na drógę i odiechali.

Jenerał Devereux napadniony był w Dublinie w łożku ieszcze leżący od brata Jenerała Mac Grogor i iego krewnego Doktora Oreilly, znieważony i kiiami zagrożony, za to, iż źle mowił o powyższym Jenerale. Devereux zapozwał obu do sądu i musieli go publicznie przeprosić.

Od niejakiego czasu mamy tu naypięknieyszą pogodę; ciepło iest mierne, zwłaszcza wieczory są nader przyiemne, dla tego też liczny bywa foxal.

W przeszłym tygodniu w wielu mieyscach Cheshire i Lancashire odbyły się liczne zgromadzenia wiernych przyiacioł Króla i konstytucyi, na których przyięto uchwały do utrzymania porządku zmierzaiące.

Okręt Fenix, który d. 7 Czerwca opuścił wyspę S. Heleny, przywiozł tu następuiące wiadomości: — Nowy dom dla Bonapartego na Longwood dopiero za 9 miesięcy będzie ukończony, chociaż Gubernator używa codziennie do 500 żołnierzy, dla znoszenia kamieni i innych materyiałów, za co każdy z nich pobiera na dzień po 2 szylingi. Plac około tego domu będzie żelazną kratą obwiedziony. Bonapartego rzadko tylko widzieć można w oknie lub we drzwiach sali bilardowey. Kto go widzi, musi zaraz donieść o tem Gubernatorowi. Pani Bertrand zostaie pod ścisłem dozorem. Major Dodgio ma rozkaz nie spuszczać iey z oka, i za każdem krokiem iey towarzyszyć. W prowadzenie gazet iest tam surowo zabronione; od 4 miesięcy dwa tylko Nra tam widziano. Nowo przybyły 20ty pułk nie zaciąga ieszcze na straż do Longwood, ponieważ nie ufa mu ieszcze Gubernator i obawia się, aby Bonaparte nie uiął go na swoią stronę.

W Ziednoczonych Stanach północney Ameryki nie zwolniał ieszcze zapał budowania woiennych okrętów. W warsztacie w New-Hampshire zaczęto nowy liniiowy okręt na 74 dział stawiać, W

warsztacie Franklin podobnyż okręt iest iuż w większey połowie zbudowany.

Jedno z pism tuteyszych zawiera nad zaszłemi w Kadyxie zdarzeniami z listu z Madrytu następuiące uwagi: „ Zdaie się, iż wyżsi officerowie użyć chcieli wstrętu żołnierzy Hiszpańskich do służby zamorskiey, do zamachu przeciw Rządowi w samem kraiu; bo sądzić nie można, ażeby pamięć konstytucyi i wolności, których stany uczyniły nadzieię Hiszpanom, zupełnie zatartą została. Lecz ani ninieysze, ani późnieysze usiłowania nie doprowadzą rzeczy w Hiszpanii do ostateczności. Spisek teraźnieyszy, iak wszystkie zgadzaią się doniesienia, był tylko w planie, i został iak wszystkie poprzedzaiące w samem planie przytłumiony. Niechay zapamiętali układaią spiski, zawsze będą od współspiskowych zdradzonemi i doniesionemi, iak byli Mina, Porlier, Lascy i inni. Hiszpaniia nigdy nie dożyie rewolucyi; ale sama się strawi, sama upadnie, bo utraciła siłę do podniesienia się. —— Co za osobliwszy widok woyska przeznaczonego do odległey wyprawy, którego połowa uwolnioną iest od niey dla rozbroienia drugiey połowy, poyść na nią niechcącey! Lekarstwo podobne będzie gorsze niżeli sama choroba; bo przez ten sposób całe do wyprawy przeznaczone woysko rozwiązane zostało. Sądy tylko woyskowe zostaną czynnemi i posługacze, dla stawiania krwawych rusztowań. Duch officerów morskich nie iest lepszy, i do tego zostaią pod dowództwem człowieka, który wcale morskiey sztuki nie zna; lecz dotąd nie odważył się Rząd na nich szarpnąć, co iest pewnem dowodem, iż naynieograniczeńszy Rząd, iest daleko mniey władnym, niżeli Rrząd ograniczony przez konstytucyią, który w imieniu iey i na mocy udzielonego mu przez nią prawa rozkazuie „ —— Gazeta Times dodaie do powyższych następuiącą ieszcze uwagę: " Żołnierze, którzy dla własnego kraiu żądaią konstytucyi nie są wcale zdatnemi do włożenia kaydan na swoich współziomków w osadach. Wyprawa iest przeto tak dobrze iak zniszczoną, a to przez sposób, którego użył dowodzący Jenerał dla zniweczenia buntu. Siedem tysięcy ludzi w otwartem będących buncie rozpuszczonych, i 4000 którem przyrzeczono nieposłać ich do Ameryki, są wcale złemi żywiołami do zdobycia tey części swiata. Żołnierze, którzy nie chcą w Ameryce przeciw wolności walczyć, tem mniey będą w kraiu chcieli. Zresztą może nie sami powyżsi żołnierze w Hiszpani tak myślą, a ieżeli żołnierze tak myślą, coż dopiero sądzić o narodzie! „

Z Drezna d. 14 Sierpnia.

Wczoray o godzinie w pół do 10tey w wieczor J. Królewicowska Mość Xże Antoni z małżonką swoią powrocił w dobrem zdrowiu do zamku Pillnitz po blisko siedmio miesięczney niebytności, podczas którey z NN. Cesarstwem Austryiackim odbył podroż przez Włochy. Xiężniczka Amaliia nadiedzie dopiero za dni kilka.

Z Karlsbadu d. 4 Sierpnia.

Oprocz Xcia Metternicha znayduią się tu następuiący wysokiego stopnia Dyplomatycy: JO. Xże Kaunitz - Rietberg, Ces. Austryiacki poseł przy Dworze Rzymskim; JW. Alopues, Ces. Rossyyski poseł przy Dworze Pruskim; JW. Jen. porucznik i Poseł Pruski przy Dworze Wiedeń,

skim; JW. Pruski Minister stanu i gabinetowy Hr. Bernstorf; JW. Bawarski Minister stanu i spraw zagranicznych Hr. Rechberg; JW. Poseł Bawarski przy Dworze Austryiackim Baron Steinlein; JW. Hanowerski Minister stanu i gabinetowy Hr. Münster; JW. Poseł Saski przy Dworze Austryiackim Hr. Schulenburg; JW. Weymarski aktualny tayny Radca i Minister stanu Baron Fritsch; JW. Nassauski Minister stanu Baron Marschall; JW. Wirtembergski Minister stanu i spraw zagranicznych Hr. Winzingerode; JW. Meklenburgski Minister stanu i Poseł przy Seymie Niemieckim Baron Plessen; JW Badeński Minister stanu i spraw zagranicznych Baron Berstätt.

Odwiedzenie przez Króla Pruskiego w d. 1 b. m. Króla Saskiego w Pilnitz, sprawiło tem większą radość pomiędzy obecnemi tu Sassami i Prussakami, że umowa poiednania pomiędzy obiema Dworami na krotki czas przed tem odwiedzeniem zatwierdzoną została.

Z Madrytu d. 29 Lipca.

Król bawi ieszcze u wód w Sacedon, lecz powrócić tu ma za parę dni. Monarcha mało tam kogo przyymował, i z przyieżdżaiących iednego tylko Ienerała Blake przyiął.

Mowią tu znowu o ożenieniu Króla i o przygotowaniach do tego. Kilka oddziałów gwardyi Królewskiey idzie na granice do Jrun. Xiężniczka Saska przeiedzie inkognito przez Francyią, a na granicy Hiszpańskiey przyiętą zostanie przez Xcia Jnfantado.

Zapewniaią, że Angielski Poseł przy naszem Dworze, P. Wellesley, udzielaiąc naszemu Dworowi ustawę zabraniaiącą Anglikom zaciągania się w obcą służbę oświadczył iż Rząd Angielski nietylko ściśło zachować każe tę ustawę od 1go Sierpnia, ale oprócz tego wyszle do południowey Ameryki eskadrę, dla trzymania na wodzy korsarzów rokoszańskich, którzy nadweręźaią handel wszystkich narodów.

Mówią o przyiacielskiey umówie między Hiszpaniią i Portugaliią, przez którą ułatwioną bardzo zostanie administracyia osad Amerykańskich.

Z niecierpliwością oczekuiemy d. 24 Sierpnia, w którym dniu zatwierdzony lub odrzucony bydź ma traktat względem ustąpienia Floryd. Nie wątpiemy, że ostatnie nastąpi, ponieważ Król dosyć wyraźnie obiawił wolą swoią przeciw trzem Ministrom, którzy wpływali do układów z Ziednoczonemi Stanami półnoeney Ameryki, Pizzaro, Casa Jruio i Onis. Oprócz tego oświadczyła Angliia, iż ieżeli Florydy dostaną się Ameryce, tedy wyspa Kuba musi bydź Anglii ustąpioną. Północnych Amerykanów osiada wiele w obu Florydach.

W Hiszpanii wymawiaią od nieiakiego czasu tak głośno słowo: konstytucyia, iak przed kilku laty słowo: stany. Prowincyie graniczące z Francyią są śmielsze i wolniey mówią, niżeli wewnętrzne.

Samobóystwo taynego Radcy Orellana (rzadkie w Hiszpanii zdarzenie) zatrudnia bardzo tuteyszą publiczność Poczciwy Orellana cierpiał od nieiakiego czasu osłabienie umysłu, które groziło zamienieniem się na szaleństwo. Rodzina iego, w nadziei rozrywki, posłała go do iego brata Biskupa do Avilla. W drodze był ściśle strzeżony i wystawił sobie, że iest więźniem stanu, iak wielu innych. Unikaiąc więc rzekomego wygnania odebrał sobie życie.

DODATEK
DO Nro 69.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 SIERPNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

WYDZIAŁ POLICYI

W Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta, Krakowa i iego Okręgu.

Przekonawszy się z Rapportu Policyi Pośredniey z d. 10. Lipca r. b. do L. 2628 i 3071 uczynionego, iż przy zrządzonym dla proby Alarmie ogniowym w dniu 12 Czerwca r. b. od ytym, PP. Wacław Bursik, Alexy Grzybowski i Stanisław Zaiączkowski niemniey Maciey Kolacz i Marcin Woycicki czuli o dobro Współobywateli naypierwsi na odgłos Alarmu konie swoie do Sikawek dostarczyli; przeto Wydział Policyi gorliwość pomienionych Obywateli i okazany pośpiech w tey mierze niniey szym Publiczn e pochwala, i w Imieniu Rządu i Obywateli należną tymże oświadcza wdzięczność.

W Krakowie d. 25 Sierpnia 1819 r.

J. Wozniakowski, Sen. P.
Konwicki, Sekr.

Z Klagenfurtu d. 15 Sierpnia.

D. 11 b. m. o godzinie 4 z południa wystrzały z dział oznaymiły nam o przybyciu do naszego miasta J. Cesarzewicowskiey Mosci Arcy-Xcia Następcy tronu. J. Cesarzewicowska Mość przybył tu w towarzystwie Feldmarszałka Hr. Bellegarde, &c. wiechał do miasta pomiędzy szeregami stoiącego tu osadą pułku Barona Wimpfen, i wysiadł do przygotowanego dla siebie mieszkania pod złotem słońcem, przed którem stały dwie kompanie z rozwiniętemi chorągwiami i janczarską muzyką. J. Cesarzewicowska Mość rozkazał pułkowi około okien swoiego mieszkania przeciągnąć, a o godzinie 6 dał posłuchanie cywilnem i woyskowem Władzom, i. t. d. O godzinie 7 zaszczycić raczył obecnością swoią akademią muzyczną. Nazaiutrz rano odbył obroty z pułkiem tuteyszym, potem zwiedził cywilne i woyskowe zakłady, a po południu zaszczycił obecnością swoią tuteysze Casino, potem udał się do Vitring, dla obeyrzenia sukienney fabryki braci Moro. W wieczor był bal i miasto było iak zeszłego wieczora oświecone. D. 13 o godzinie 6 z rana opuścił J. Cesarzewicowska Mość przy po

żegnanin Władz cywilnych i woyskowych, przy wystąpieniu osady i wystrzałach z dział, nasze miasto i udał się do Laibach.

Z Bruxelli d. 14 Sierpnia.

Mówią, iż Xże Wellington uda się ztąd przez Spa do Karlsbadu, gdzie ziechali się Ministrowie Dworów Niemieckich i innych, dla rozmówienia się względem spraw Niemieckich i całey Europy. Oby Karlsbad, który iest tak pomocny na choroby fizyczne, był także i na polityczne!

Jenerał Macirone, który zaciąga dla powstańców południowey Ameryki ludzi i zakupuie ammunicyią, przybył tu Skałdą.

Z Karlsruhe d. 12 Sierpnia.

Onegdaysza rządowa gazeta zawiera rozporządzenie Wielkiego Xcia Badeńskiego, mocą którego uchylony iest edykt r. 1810 ograniczaiący liczbę politycznych gazet w W. Xięstwie aż do iedney, iako do teraźnieyszych czasów niestosowny, i dozwolone iest wydawanie gazet pod warunkami następuiącemi: 1) W miastach Karlsruhe, Manheimie, Freybergu i Konstancyi po iedney tylko tymczasowo wychodzić może polityczney gazecie 2) Chcący wydawać takową gazetę powinien uzyskać pozwolenie od Ministra spraw zagranicznych. 3) Dawni uprzywileiowani zniesionych gazet w r. 1810 wydawcy maią nad innych pierwszeństwo. 4) Gazety zostaią pod tymczasową cenzurą Cyrkułowych dyrektorów, a w stolicy pod Ministrem spraw zagranicznych. 6) Gazeta Karlsruhe zostaie tylko do końca r. 1819 pod dotychczasowemi stosunkami, od tego zaś czasu ustaie przykładanie się skarbu do iey kosztów.

W. Xże zamyśla, iak słychać, przedsięwziąść podroż przez swoie kraie. Z ożenienia Margrabi Leopolda cały kray się cieszy, gdyż oba bracia Margrabiowie bardzo są lubionemi.

Z Bairenth d. 14 Sierpnia.

Zły przykład postąpienia przeciw Izraelitom w mieście Wircburgu znalazł i u nas naśladowców. D. 1 b. m. po godzinie 8 w wieczór zebrała się w główney ulicy ku rynkowi kupa próżniackiey młodzieży, którą zaczęła obelżywem wyrazem Heppe, Heppe! wołać na żydów, a poprzedzaiącego wieczora wytłuczono w 3 żydowskich mieszkaniach kamieniami okna. Patrole rozpędziły niespokoyną tę młodzież i przed godziną 10tą była iuż spokoyność przywrócona. Ażeby zaś nie była przerwana, przedsięwzięła zaraz policyia wraz z woyskowością naydzielnieysze środki. Magistrat napomniał mieszkańców, aby dzieciom swoim i uczniom zabronili napastowania żydów. Większa część mieszkańców żydowskich wzięła na swóy koszt straże woyskowe do swych domów, i oprócz tego liczne patrole przebiegaią miasto. Smutną byłoby rzeczą, gdyby duch czasu miał odwrotnie działać i w wieku 19 pod okiem zwierzchności prześladować miano inaczey wierzących ludzi, którzy pod opieką praw kraiowych zostaią!

Z Frankfortu d. 11 Sierpnia.

Przeszłey nocy w ulicy, w którey żydowscy kupcy mieszkaią, przerwana była na krótki czas przez skupienie się młodzieży i znaczney liczby nieznaiomych ludzi spokoyność publiczna, i okna w

niektórych domach żydowskich wytłuczono. Przybiegłe iednak straże i obywatele rozpędzili napastników i spokoyność przywrócona została. Powody i sprawcy tego zaburzenia są śladzonemi, i ostatni będą surowo ukaranemi; tymczasem przedsięwziął Senat naydogodnieysze środki do utrzymania spokoyności, i wydał do obywateli i mieszkańców odezwę, wzywaiąc ich do przyłożenia się do utrzymania porządku i spokoyności, iako też wyśledzenia sprawców rzeczonego zaburzenia. Lubo dziś zupełne spokoyność panuie, wyiechało iednak kilkunastu żydów z miasta, udaiąc się częścią do Offenbach, częścią do Hanau, póki się burza nie uspokoi. — Nienawiść przeciw żydom w naszem mieście pochodzi poniekąd z nadanych im przez niegdy Xcia Prymasa wielkich swobod

D. 10 w wieczór nadeszła tu z Londynu wiadomość, że z wyspy S. Heleny przybyły ieden po drugim trzy szybko pływaiące okręty, i po odebraniu przywiezionych przez nie listów, rozesłano zaraz na wszystkie strony wiele gońców.

Doktór Schreiber, iako pełnomocnik nabywców dóbr w byłem Królestwie Westfalskiem, podał znowu pod d. 3 b. m. mocne przełożenie Seymowi związku Niemieckiego.

Od brzegów Menu d. 14 Sierpnia.

Podług wiary godnego prywatnego doniesienia z Ludwigsburga członki Stanów Wirtembergskich, które roziechały się były do domów, stawić się maią na 17 b. m. do rzeczonego miasta. Sądzą, iż kommissyia stanów ukończy na ten dzień roztrząsanie i układy względem proiektu konstytucyi z kommissarzami Królewskiemi i będzie mogła zdać o nim sprawę zgromadzeniu. Względem dwóch izb przyiąć miano za zasadę, iż prawodawcze zgromadzenie Wirtembergskie składać się istotnie będzie z dwóch oddziałów, ale w tem różnić się od innych Niemieckich kraiów będzie, że w pewnych przypadkach, a mianowicie konstytucyynych i skarbowych oba oddziały razem naradzać się będą. Inne urządzenia są wszystkie za prawami ludu. Król bardzo iest kontent z działań kommissyy i chce kraiowi swoiemu nadać zupełnie wolną konstytucyią.

W Wiesbaden z powodu zabóyczego napadu Löniega nie uwięziono iak 3 osoby, których zwierzchność trudni się badaniem. Pisma zaś publiczne podały liczbę uwięzionych do kilkunastu osób.

Hr. Las Cazas mieszka zawsze ieszcze z swoią rodziną w miasteczku Offenbach w kraiu Darmstadtskim, i udać się ma na kąpiele do Schwalbach.

Założyciele związku handlowego w Niemczech kupcy Weber i Schnell z Norembergi byli nietylko od Monarchów Bawarskiego i Wirtembergskiego, ale i od Dworów Badeńskiego, Darmstadtskiego, Nassauskiego, Kasselskiego, Gotayskiego, Weimarskiego nader łaskawie przyiętemi. Wszyscy Xiążęta przyrzekli im nayspiesznieysze wsparcie.

Sand miał znowu niedawno bydź badanym i tą razą nader obszernie mówić.

Podług wyrachowania P. Olbers raz tylko w 88,000 lat przychodzi kometa tak blisko ziemi iak Xiężyc; w 4 milliiony lat ma zbliżyć się o 7700 ieograficznych mil do ziemi i ieżeli wyrówna wielkości ziemi, tedy podniesie wodę o 13,000 stop i sprawi potop, a w 220 mill. lat zetka się

żakowa ogoniasta gwiazda z ziemią."

Od kongressu Akwisgrańskiego wychodzić w Niemczech ma przeszło 40 pism peryiodycznych.

Professor Oken powrócił do Jena, żyie prywatnie i trudni się uczonemi pracami. Wydał tam ostatni Nmer pisma swoiego Isis, w którym zapowiedział, i to pismo z rozkazu W. Xcia Weimarskiego zakazanem zostało.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, Upoważniony Uchwałą Senatu Rządzącego z dnia 17 b. m. N. 2,603 do powszechney podaie wiadomości, iż w dniu 6 i następnych M. Września r. b. od godziny 10 z rana zacząwszy, odbywać się będzie publiczna Licytacya sprzedaży na dziedzictwo Domów Rządowych Cena pierwszego wywołania po zniżeniu pretium fisci o iedną czwartą część ustanowiona iest:

Domu pod N.	1[illegible]	przy Ulicy Kanowney w kwocie	złp. 41[illegible]4	gr.	9.
dito	594	przy Ulicy Szpitalney	— 4,780	—	15.
ditto	154	na Zamku Krakowskim	— 2,009	—	7.
ditto	155	tamże ditto	— 3,203	—	7.

Ostatnie dwa Domy mogą bydź rozebranemi, i na inny widok Nabywcy obróconemi, z warunkiem, ieżeli Nabywca w sześć dni po zatwierdzeniu Aktu Licytacyi wynikłą kwotę zapłaci. Licytuiący złoży dziesiątą część szacunku na vadium. Co do dwoch pierwszych Domów, połowa z Licytacyi wynikłey summy, po zatwierdzeniu Aktu Licytacyi, zapłaconą, druga zaś dopiero po upłynieniu sześciu lat, za rocznem wypowiedzeniem, Rządowi zapłaconą bydź będzie winna. O dalszych warunkach Konkurentom w Wydziale Dochodów Publicznych każdego czasu wiadomość udzieloną bydź może. — W Krakowie dnia 21 Sierpnia 1819.

X. Bystrzonowski S. P.
Narcisiewicz Adj.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego pod dniem 17 b. m. do N. 2600 zapadłey, do powszechney podaie wiadomości, iż w dniu 2 Września r. b. w Kancellaryi Wóyta Gminy Lipowiec odbywać się będzie Licytacya publiczney dzierżawy trzechletniey małego Łowiectwa w Lasach i zaroślach Narodowych, to iest od dnia 1go Listopada r. b. zaczynać się, a w dniu ostatnim Października 1822 r. kończyć się maiącey. Cena pierwszego wywołania Łowiectwa w Obrebie Lipowieckim i Czernichowskim zacznie się od summy złp. 221, w Obrębie zaś Jaworznickim od summy złp. 190 gr. 15 Licytować chcący złożą vadium dziesiątey części pretium fisci wyrównywaiące. O dalszych warunkach w czasie Licytacyi Konkurrenci dostateczną powezmą wiadomość.

W Krakowie dnia 20 Sierpnia 1819 r.

X. Bystrzonowski S. P.
Za Sekretarza *Marciszewicz* Adj. W.

P. Goldberg życzący dawać tu lekcyie ięzyków: Rossyyskiego, Włoskiego, Francuzkiego, Arabskiego, Hebrayskiego, i Greckiego, poleca się Prześwietney Publiczności. Wątpiącym o umieiętności ięzyka Arabskiego, przekona zaświadczeniem Paryzkiego Nauczyciela ięzyków wschodnich, P. Silvestre de Sacy. Mieszka w Kleparzu w Kamienicy P. Boguckiego pod N. 43.